

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

MAŁOPOLSKI KONKURS Z HISTORII

DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

W ROKU SZKOLNYM 2015/2016

„Polska Piastów na tle średniowiecznej Europy”.

Etap wojewódzki – 3 marca 2016 r.

Numer zadania	Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w każdym zadaniu	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w każdym zadaniu
1	1		
2	4		
3	7		
4	5		
5	3		
6	4		
7	5		
8	1		
9	2		
10	4		
11	2		
12	9		
13	2		
14	5		
15	4		
16	2		
17	5		
18	4		
19	4		
20	1		
21	3		
22	2		
23	1		
24	2		
25	1		
26	4		
Łączna liczba punktów uzyskanych przez uczestnika	Maksymalnie: punktów 97	Uczestnik uzyskał: Czytelny podpis osoby sprawdzającej	Uczestnik uzyskał: Czytelny podpis osoby weryfikującej

Instrukcja:

Drogi Gimnazjalisto, Droga Gimnazjalistko,

1. Przed Tobą zestaw 26 zadań konkursowych.
2. Na rozwiązanie zestawu masz 90 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
3. Pracuj uważnie, używając jedynie atramentu koloru czarnego lub niebieskiego, pióra lub długopisu. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
4. Brudnopis nie podlega ocenie.
5. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
6. Pamiętaj, aby nie używać korektora.
7. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
8. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
9. Pisz wyraźnie, nie stosuj skrótów, zapisuj słowa w pełnym brzmieniu. Błędy w zapisie nazwisk, nazw, pojęć lub terminów traktowane są jak błędy w zapisie dat i powodują utratę punktów.
10. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia

Organizatorzy konkursu

Zadanie 1. Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii starożytnej. Zaczni od najwcześniejszego: oznacz je numerem 1, a następne – 2, 3, 4, 5. (1 pkt)

Wydarzenie	Odpowiedzi
Początek republiki w Rzymie	
Bitwa pod Cheroneą	
Zdobycie Babilonu za panowania Cyrusa II Wielkiego	
Założenie Rzymu przez Romulusa	
Zwycięstwo Aleksandra Wielkiego pod Issos	

Zadanie 2. Na podstawie tekstów źródłowych i własnej wiedzy wykonaj polecenie. (4 pkt)

Źródło 1.

Zdania wodzów ateńskich były podzielone: jedni nie chcieli dopuszczać do walki [...], a drudzy wraz z Miltiadesem radzili bić się. [...] Ateńczycy na dany znak ruszyli pędem przeciw barbarzyńcom [...], skoro zwarli się z [Persami] w gęstych szeregach walczyli chwalebnie, [...] na obu skrzydłach zwyciężyli. [...] Ateńczycy, ile mieli sił w nogach, pospieszyli do miasta i przybyli tam wprzód niż barbarzyńcy, [którzy] odpłynęli z powrotem do Azji.

Źródło 2.

Temistokles [...] wezwał do wsiadania na okręty. Jakoż to uczynili i jednocześnie przybyła z Eginy triera [...]. Wtedy Hellenowie odbili ze wszystkimi okrętami na morze. Na wypływających natychmiast uderzyli barbarzyńcy [...]. Większość nieprzyjacielskich okrętów [...] zatopiono [...]. Albowiem Hellenowie walczyli w porządku i szyku, a [Persowie] [...] nie działali planowo. [...] A przecież [...] wyteżyli swe siły z obawy przed Kserksesem, każdy też sądził, że król na niego będzie patrzył.

Źródło: Herodot, Dzieje, Wrocław 2005, s. 471–478, 625–627

Zidentyfikuj bitwy opisane w źródłach i podaj ich daty roczne:

A. Źródło 1

bitwa –

data –

B. Źródło 2

bitwa –

data –

Zadanie 3. Uzupełnij tabelę – do podanych w tabeli wydarzeń dopasuj daty spośród podanych poniżej, wpisując odpowiednie oznaczenie literowe. (0-7pkt)

L.p	Wydarzenie	Data
1	Zabójstwo Leszka Białego w Gąsawie	
2	Zjazd w Łęczycy	
3	Bitwa nad Mozgawą	
4	Śmierć Mieszka I	
5	Koronacja Władysława Łokietka	
6	Śmierć Ottona III	
7	Założenie Akademii Krakowskiej	

A) 1195 B) 1320 C) 1364 D) 1227

E) I w. p.n.e F) 992 G) 1180 H) 1002

Zadanie 4. Do zamieszczonych w tabeli władców dopasuj ich żony/malżonki przyporządkowując odpowiednie oznaczenie literowe. (0-5pkt)

A. Dobronega, B. Judyta czeska, C. Oda córka Ekkeharda, D. Świętosława, E. Ryczeza, F. Oda córka margrabiego Dytryka

L.p	Władca	Żona
1	Mieszko I	
2	Bolesław Chrobry	
3	Mieszko II	
4	Kazimierz Odnowiciel	
5	Władysław Herman	

Zadanie 5. W tabeli – obok każdego z wydarzeń historycznych – dopisz literę oznaczającą fakt, który został uznany za jego skutek (następstwo). (0-3pkt)

L.p.	Wydarzenie	Skutek (następstwo)
1	Najazd księcia czeskiego Brzetysława I	
2	Pokój w Budziszynie	
3	Pokój w Kaliszu	

- A. odzyskanie przez Polskę Kujaw i ziemi dobrzyńskiej
- B. uzyskanie Miłska i Łużyc przez Polskę
- C. utrata przez Polskę Śląska

Zadanie 6. Do podanych informacji dopasuj odpowiednią postać spośród wymienionych poniżej . (0-4pkt)

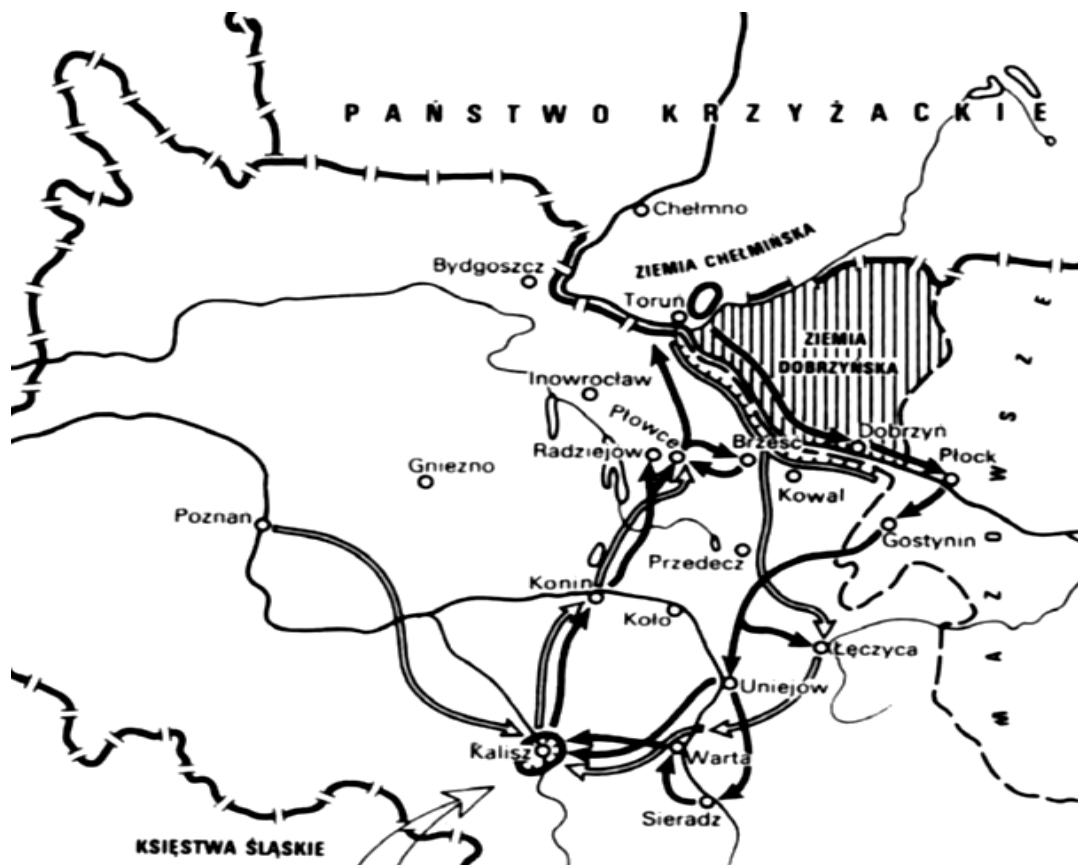
Adelajda, Miecław/Masław, Jadwiga Śląska, Sieciech, Jadwiga Andegaweńska, Świętosława, Piotr Włostowic

L.p.	Opis postaci	Postać
1	W okresie kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej w XI w. przejął władzę na Mazowszu ogłaszając się księciem	
2	Wszechwładny palatyn Władysława Hermana	
3	Była żoną Henryka I Brodatego, matką Henryka II Pobożnego. Pod koniec życia osiadła w klasztorze sióstr cysterek w Trzebnicy.	
4	Siostra Bolesława Chrobrego, żona króla Szwecji Eryka Zwycięskiego.	

Zadanie 7. Uzupełnij tabelę, wpisując w kolejne jej rubryki (1,2,3,4,5) władców Polski, za panowania których miały miejsce wymienione wydarzenia. (0-5pkt)

L.p	Wydarzenie	Władca (imię i przydomek)
1	Obrona Niemczy	
2	Pierwsza koronacja na Wawelu	
3	Zjazd wyszehradzki	
4	Przywilej budziński	
5	Misja chrystianizacyjna Bernarda Hiszpana na Pomorzu	

Zadanie 8. Przeanalizuj mapę przedstawiającą przebieg jednego z konfliktów z krzyżakami. Wpisz w wykropkowane miejsca imię i przydomek władcy, za panowania którego doszło do tego konfliktu.(0-1pkt)

Źródło: J. Dowiat, Historia I, Warszawa 1987, s. 356,

Zadanie 9. Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania. (0-2pkt)

Tymczasem królowie i książęta sąsiedni, każdy od swej strony, gnębili Polskę i do swego wladztwa każdy przyłączał [...] grody graniczne [...]. I choć tak wielkie krzywdy i klęski znosiła Polska od obcych, to jeszcze [...] dręczona była przez własnych mieszkańców. Albowiem niewolnicy powstali na panów, [...] sami się do rządów wynosząc [...]. Nadto jeszcze, porzucając wiarę katolicką [...], podnieśli bunt przeciw biskupom i kapłanom Bożym i niektórych [...] mieczem zgładzili, a innych [...] ukamienowali. Wtedy to Czesi zniszczyli Gniezno i Poznań i zabrali ciało św. Wojciecha. Ci zaś, co uszli z rąk wrogów lub którzy uciekali przed buntem swoich poddanych, uchodzili za rzekę Wisłę na Mazowsze.

Gall Anonim, Kronika polska, Wrocław 2003, s. 42– 43.

- A. Podaj wiek, w którym miały miejsce wydarzenia opisane w tekście
- B. Podaj imię i przydomek władcy Polski, który podjął dzieło odbudowy państwa po kryzysie opisanym w tekście źródłowym.....

Zadanie 10. Korzystając ze źródeł i wiedzy pozaźródłowej wykonaj zadanie. (0-4pkt)

Fragment A.

Bolesław więc, zawładnąwszy przebogatym miastem Kijowem i potężnym królestwem ruskim, [...] ustanowił tam panem w swoim zastępstwie pewnego Rusina ze swego rodu Świętopelka i powracał z resztą skarbów do Polski.

Gall Anonim, Kronika polska, Wrocław 2003, s. 23.

Fragment B.

Bolesław [...], jako zdobywca wkroczył do stolicy królestwa Rusinów, znamienitego miasta Kijowa [...]. Tam też osadził na tronie królewskim pewnego Rusina ze swego rodu Izasława, któremu należały się rządy, a wszystkich, którzy nie byli mu posłuszni, usunął od władzy.

Gall Anonim, Kronika polska, Wrocław 2003, s. 48.

1). Podaj przydomki Bolesławów wymienionych we fragmentach kroniki Galla Anonima.

Fragment A.

Bolesław (podaj przydomek władcy) -

Fragment B.

Bolesław (podaj przydomek władcy) -

2). Podaj daty roczne opisanych wydarzeń

Fragment A:

Fragment B:.....

Zadanie 11. Korzystając ze źródeł i wiedzy pozaźródłowej wykonaj zadanie. (0-2pkt)

Zamierzając tedy założyć miasto w Krakowie i zgromadzić tamże ludzi z różnych stron świata, kładziemy to w uszy wszystkim, tak współczesnym jak przyszłym, że my [...] z łaski Bożej księżę Krakowa i Sandomierza, z najjaśniejszą matką naszą Grzymisławą i szlachetną naszą żoną Kingą, zakładamy je na tym prawie, na jakim założone zostało miasto Wrocław, z tym jednak, by trzymano się nie tego, co się dzieje we Wrocławiu, lecz co się dzieć powinno w myśl prawa i form miasta Magdeburga.

E. Lenard, Z. Morawski, A. Żuberek, Historia w tekstach źródłowych dla licealistów, Warszawa 2003, s. 20–21.

1. Podaj imię i przydomek księcia, który wydał zacytowany dokument.

.....

2. Podkreśl poprawne zakończenie zdania.

Zacytowany dokument, to:

A. akt prekaryjny.

B. akt lokacji.

C. akt inwestytury.

D. akt lenny.

Zadanie 12. Uzupełnij w tekście brakujące informacje: (0-9pkt)

W roku (rok) doszło do zjazdu w Gnieźnie, w którym uczestniczyli m.in cesarz (imię i numer władcy), odbywający wotywną wyprawę do grobu(imię świętego) oraz władca Polski(imię i przydomek). Ogłoszono wówczas powstanie arcybiskupstwa w (nazwa miasta) i trzech biskupstw w miastach: (nazwa miasta), (nazwa miasta) i (nazwa miasta). Cesarz ofiarował polskiemu księciu gwóźdź z krzyża Chrystusowego i tzw. włócznię św.(imię świętego).

Zadanie 13. Korzystając ze źródeł i wiedzy pozaźródłowej wykonaj zadania. (0-2pkt)

A

B

wikipedia.org/wiki/Registrum_Gregorii (05.02.2016)

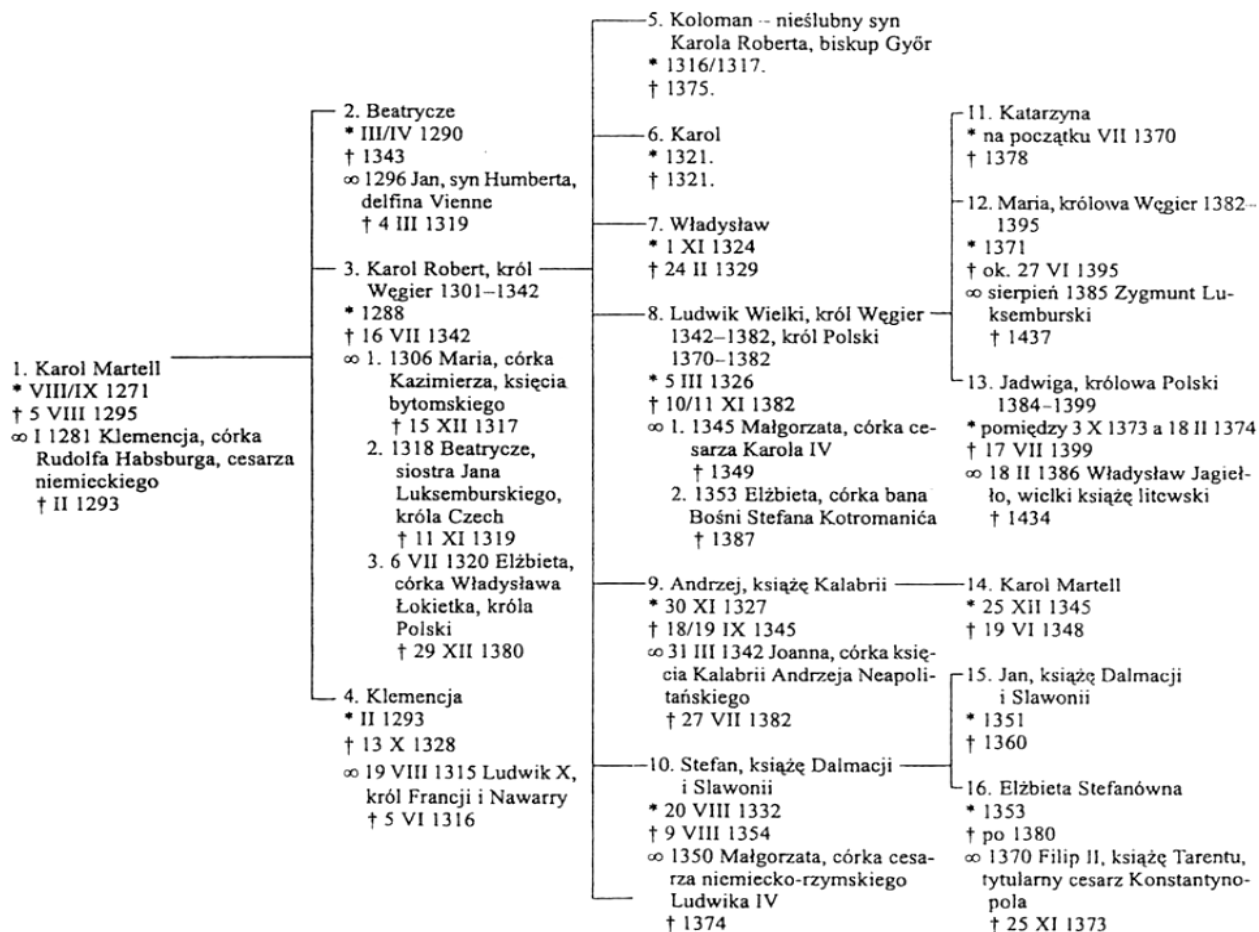
1. Miniatury ilustrują jedną z koncepcji średniowiecznej Europy, uwzględniając elementy miniatur nazwij tę koncepcję -

2. Zidentyfikuj władcę przedstawionego na grafice B, podaj jego imię i numer -

Zadanie 14. Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia. (0-5pkt)

Źródło 1. Fragment tablicy genealogicznej dynastii Andegawenów

Tablica genealogiczna Andegawenów

A. Wymień na podstawie źródła dwoje przedstawicieli Andegawenów będących władcami Polski:

1.....

2.....

B. Na podstawie źródła podaj 2 małżeństwa, będące przykładem związków dynastycznych Piastów i Andegawenów.

1..... i

2..... i

C. Podaj jaki stopień pokrewieństwa łączył Władysława Łokietka i Jadwigę Andegawęńską
Władysław Łokietek był dla niej -

Zadanie 15. Do wydarzeń zamieszczonych w tabeli dopisz odpowiednie postacie, spośród wymienionych poniżej. (0-4pkt)

Grzegorz VII, Kazimierz Sprawiedliwy, arcybp Jakub Świnka, Henryk Pobożny

Wydarzenie	Postać
Zgoda na koronację Bolesława Śmiałego	
Bitwa pod Legnicą	
Zjazd w Łęczycy	
Koronacja Przemysła II	

Zadanie 16. Spośród podanych niżej wydarzeń wskaż wydarzenie najwcześniejsze (cyfra1) i najpóźniejsze (cyfra 2). (0-2pkt)

Wydarzenie	Cyfra
Śmierć Bolesława Szczodrego	
Bitwa pod Poitiers	
Bitwa pod Płowcami	
Wygnanie Władysława II	
Zwycięstwo Mieszka nad Wichmanem	

Zadanie 17. Zaznacz prawidłowe zakończenie zdania: (0-5pkt)

1. W bitwie pod Cedynią Mieszko i jego brat Czibor pokonali niemieckiego margrabiego:

- a. Wichmana
- b. Hodona
- c. Gerona
- d. Albrechta

2. Pierwszym arcybiskupem gnieźnieńskim został:

- a. Jordan
- b. Unger
- c. Gwido
- d. Radzim Gaudenty

3. Władcą Niemiec, który panował współcześnie z Bolesławem Śmiałym był:

- a. Henryk II
- b. Konrad I
- c. Otton II
- d. Henryk IV

4. Postanowienia zjazdu łęczyckiego były ustępstwem władcy na rzecz :

- a. rycerstwa
- b. duchowieństwa
- c. mieszczan
- d. chłopów

5. Owczary, Grotniki, Złotniki to:

- a. nazwy miast małopolskich
- b. nazwy osad służebnych
- c. nazwy stanowisk archeologicznych
- d. żadne z powyższych

Zadanie 18. Rozstrzygnij, czy podane w tabeli informacje są prawdziwe czy fałszywe. W tabeli w odpowiednich rubrykach dopisz obok podanej informacji cały wyraz: „prawda” lub „fałsz”: (0-4pkt)

L.p	Zdanie	„Prawda” lub „Fałsz”
1	Dobrawa żona Mieszka I była córką księcia czeskiego Brzetysława I	
2	Złota Bulla wydana przez Karola IV ustalała liczbę elektorów, którzy mieli wybierać cesarza.	
3	Wielka Karta Swobód ograniczała władzę królewską w Anglii.	
4	Instytucję Cesarstwa na Zachodzie w roku 962 przywrócił Otton I	

Zadanie 19. Do podanych w tabeli krótkich definicji pojęć dopisz odpowiadające im nazwy spośród podanych poniżej: (0-4pkt)

immunitet ekonomiczny, państwo patrymonialne, regalia, komturia, lenno, wolnizna

L.p.	Charakterystyka	Nazwa
1	Całkowite lub częściowe zwolnienie ludności w dobrach feudalnych od powinności na rzecz państwa	
2	Kraj traktowany jako prywatna własność panującego	
3	Jednostka administracyjno-wojskowa zakonów rycerskich	
4	Dziedziny średniowiecznej gospodarki zastrzeżone dla monarchy	

Zadanie 20. Przeanalizuj poniższą tabelę i wykonaj polecenie. (0-1pkt)

	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4
Pole 1	Zboża jare	Zboże ozime	Odpoczynek	Zboża jare
Pole 2	Zboże ozime	Odpoczynek	Zboża jare	Zboże ozime
Pole 3	Odpoczynek	Zboża jare	Zboże ozime	Odpoczynek

Określ, jak nazywał się taki system uprawy ziemi.

.....

Zadanie 21. Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenie. (0-3pkt)

Fragment mowy papieża na synodzie w Clermont.

Wszak jest koniecznością, abyście niezwłocznie podążyli z pomocą waszym braciom zamieszkującym na Wschodzie i potrzebującym waszej, niejednokrotnie obiecywanej im pomocy. Na nich zwalili się, bowiem, jak o tym większości z was już doniesiono, Turcy i Arabowie, którzy dotarli aż do Morza Śródziemnego [...]. Zajmując coraz dalsze ziemie tychże chrześcijan, oni uzyskali nad nimi przewagę niejednokrotnie rozbijając ich w walce, wielu zabili lub wzięli do niewoli, kościoły porozbijali a imperium spustoszyli. I jeśli wy spokojnie pobłażać będziecie jeszcze przez pewien czas wszystkim tym gwałtom, oni zwyciężą jeszcze więcej ludzi oddanych Bogu. Dlatego zwracam się z pokorną prośbą, nie ja, lecz Pan, abyście [...] nakłaniali wszystkich [...], aby oni w porę pomogli wschodnim chrześcijanom i wypędzili z granic chrześcijańskiego świata ludzi tego niecnego rodzaju. [...] Niech, zatem idący [do Ziemi Świętej] nie zwlekają, ale powierzwszy swoje dobra [w godne ręce] i zebrawszy środki na koszty podróży, z końcem zimy, w najbliższą wiosnę, niech z Bogiem żywo wyruszą w drogę.

Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 6, opr. J. Żuławiński, Warszawa 1959, s. 28–29.

Zaznacz właściwą odpowiedź:

A. Kto wygłosił przytoczoną mowę?

1. Sylwester II.
2. Grzegorz VII.
3. Kalikst II
4. Urban II.

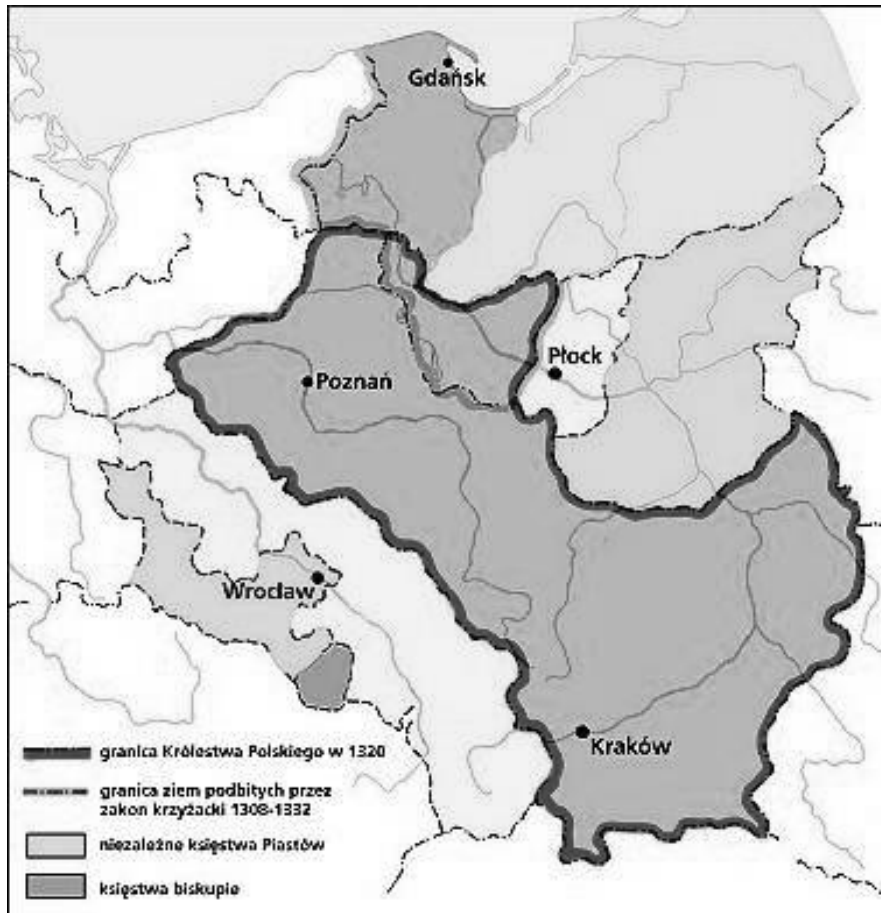
B. W którym roku odbył się synod w Clermont?

1. 1000.
2. 1090.
3. 1095.
4. 1100.

C. Jakie było bezpośrednie następstwo synodu i wystąpienia papieża?

1. kontreformacja.
2. reformacja .
3. schizma.
4. krucjata.

Zadanie 22. Na podstawie treści mapy zaproponuj dla niej tytuł. Uwaga: tytuł powinien zawierać określenie tematu i czasu. (np. *Królestwo Polskie w czasie powstania 1830-1831*) (0-2pkt)

mapa-polski.seda.pl/(20.01.2016)

Zadanie 23. Uporządkuj chronologicznie władców z dynastii Jagiellonów, zaczynając od panującego najwcześniej. Przyporządkuj odpowiednie oznaczenie literowe do cyfry. (Pamiętaj o właściwym przyporządkowaniu władcy do cyfry – władca panujący najwcześniej powinien być przyporządkowany do cyfry 1, kolejny do cyfry 2 itd.). (0-1pkt)

A. Zygmunt August, B. Kazimierz Jagiellończyk, C. Zygmunt Stary, D. Władysław Warneńczyk, E. Jan Olbracht, F. Aleksander Jagiellończyk

1) 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6).....

Zadanie 24. Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia. (0-2pkt)

My, Rady Stanu, szlachta i rycerstwo Królestwa Polskiego, narodów tak polskiego, jako i litewskiego [...], to sobie [...] zastrzegamy, aby przyszedł nasz książę i pan świeżo przez nas obrany był obowiązany dać nam przywilej, czyli pismo [...] zawierające w sobie pewne nasze prawa i prerogatywy [...]:

1. [...] aby zawdy wiecznymi czasy po zejściu naszym i potomków naszych wolne obieranie zostało wszem stanom koronnym [...].

9. Sejm walny koronny we dwie lecie najdalej ma być składan [...].

[w:] Wiek [...] w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 108.

A. Podaj nazwę dokumentu, odpowiedź wybierz spośród podanych poniżej.

Akt konfederacji warszawskiej, Artykuły henrykowskie, Konstytucja 3 maja

.....

B. Podaj datę roczną uchwalenia dokumentu.

.....

Zadanie 25. Uporządkuj chronologicznie bitwy z okresu napoleońskiego. Zaczniij od najwcześniejszej: oznacz ją numerem 1, a następne – 2, 3, 4, 5. (1 pkt)

Bitwa	Odpowiedzi
Trafalgar	
Borodino	
Frydland	
Austerlitz	
Lipsk	

Zadanie 26. Na podstawie źródła wykonaj polecenia. (0-4pkt)

Tabela. Względny udział wybranych obszarów/państw w światowej produkcji dóbr przetworzonych/produkcji przemysłowej w latach 1750–1900

	1750	1800	1830	1860	1880	1900
Wielka Brytania	1,9	4,3	9,5	19,9	22,9	18,5
Francja	4,0	4,2	5,2	7,9	7,8	6,8
Państwa niemieckie/Niemcy	2,9	3,5	3,5	4,9	8,5	13,2
Rosja	5,0	5,6	5,6	7,0	7,6	8,8
Kolonie angielskie w Ameryce Północnej/Stany Zjednoczone	0,1	0,8	2,4	7,2	14,7	23,6
Japonia	3,8	3,5	2,8	2,6	2,4	2,4
Chiny	32,8	33,3	29,8	19,7	12,5	6,2

Na podstawie: P. Kennedy, Mocarstwa świata. Narodziny – rozkwit – upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500–2000, Warszawa 1994, s. 154.

- A. Wskaż obszar/państwo, którego udział w światowej produkcji dóbr przetworzonych/produkcji przemysłowej w latach 1750–1900 wzrósł najbardziej -
- B. Wskaż państwo, którego udział w światowej produkcji dóbr przetworzonych/produkcji przemysłowej w latach 1750–1900 zmalał najbardziej -
- C. Wskaż państwo, którego udział w światowej produkcji dóbr przetworzonych/produkcji przemysłowej w II połowie XIX w zmalał najmniej -
- D. Na podstawie tabeli wskaż rok, w którym Chiny straciły pozycję lidera w udziale w produkcji dóbr przetworzonych/produkcji przemysłowej -